

stichting pensioenfonds
Provisum

Einde dienstverband en uw pensioen

INHOUD

	PAGINA
1. Inleiding	2
2. Het op de ontslagdatum opgebouwde pensioen	3
3. Het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum	3
4. Het wezenpensioen	3
5. Het Anw-hiaatpensioen	3
6. Arbeidsongeschiktheid	3
7. Een eigen bedrijf begonnen	4
8. Verhoging van het opgebouwde pensioen	4
9. Waardeoverdracht	4
9.1 <i>Waarom waardeoverdracht?</i>	5
9.2 <i>Waar moet u op letten bij een waardeoverdracht?</i>	5
9.3 <i>Alles bij één pensioenuitvoerder</i>	6
9.4 <i>Procedure waardeoverdracht</i>	6
10. Deelnemers in de B-excedentregeling en de vrijwillige aanvullende regeling	7
12. Einde partnerrelatie	7
13. Vragen staat vrij!	7

1. Inleiding

In deze brochure wordt uitgelegd wat er met uw pensioenaanspraken gebeurt nadat de dienstbetrekking wordt beëindigd met één van de bij Provisum aangesloten ondernemingen.

Als u aansluitend op de beëindiging van uw dienstbetrekking met pensioen gaat dan is de informatie in deze brochure niet voor u bestemd. Over de gang van zaken bij pensionering kunt u lezen in de brochure "Pensioen in zicht". Deze brochure kunt u downloaden via de website van [Provisum](http://www.provisum.nl) (www.provisum.nl). Opvragen bij het pensioenbureau van Provisum kan natuurlijk ook.

2. Het opgebouwde pensioen

Tot en met de maand van ontslag bouwt u pensioen op. Zowel ouderdomspensioen als nabestaandenpensioen (ook wel partnerpensioen genoemd). Daarna eindigt de opbouw en wordt u een zogenaamde 'slaper'. Over de hoogte van de opgebouwde pensioen wordt u enige maanden na de ontslagdatum geïnformeerd. In de brief die u daarover ontvangt, kunt u lezen wat de mogelijkheden zijn. U kunt waardeoverdracht aanvragen (zie hoofdstuk 9) of de pensioenaanspraken bij Provisum laten staan tot de pensioeningangsdatum.

Als uw pensioen bij Provisum blijft staan kunt u het ook vervroegd laten ingaan. Omruil nabestaandenpensioen tegen extra ouderdomspensioen of omgekeerd, en hoger of lager pensioen tot de pensioengerechtigde leeftijd of daarna, blijft mogelijk. Als u eerder dan op de officiële pensioendatum met pensioen wilt gaan, moet u dat tijdig (minimaal drie maanden vóór de gewenste ingangsdatum) aan Provisum melden.

Als er minder dan € 474,11 (grens voor afkoop in 2018) per jaar aan ouderdomspensioen is opgebouwd, dan zal Provisum zowel het ouderdoms- als het nabestaandenpensioen twee jaar na de ontslagdatum afkopen. Die afkoop kan worden voorkomen door waardeoverdracht aan te vragen bij een eventuele nieuwe pensioenuitvoerder.

3. Het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum

Als u in dienst bent, wordt in het geval van overlijden vóór de officiële pensioendatum het op de pensioendatum bereikbare nabestaandenpensioen uitgekeerd aan uw partner. Na uw ontslag wordt, indien de pensioenaanspraken bij Provisum zijn achtergebleven, bij uw overlijden het op de ontslagdatum daadwerkelijk opgebouwde nabestaandenpensioen uitgekeerd.

4. Het wezenpensioen

Het wezenpensioen is een uitkering aan minderjarige kinderen als u overlijdt. Uw kinderen blijven daarop recht houden als uw pensioenaanspraken bij Provisum zijn achtergebleven. De hoogte van het wezenpensioen wordt echter niet langer gebaseerd op het bereikbare ouderdomspensioen, maar op het op de ontslagdatum daadwerkelijk opgebouwde ouderdomspensioen.

5. Het Anw-hiaatpensioen

Een Anw-hiaatpensioen is een aanvulling op het nabestaandenpensioen ter compensatie van een niet toegekende Anw-uitkering. Na de beëindiging van het dienstverband kan bij uw overlijden door uw partner geen aanspraak meer worden gemaakt op een Anw-hiaatpensioen.

6. Arbeidsongeschiktheid

Wordt u na de beëindiging van het dienstverband arbeidsongeschikt, dan heeft dat geen gevolgen voor de hoogte van uw op de ontslagdatum opgebouwde pensioen. Vindt de beëindiging van het dienstverband plaats tijdens arbeidsongeschiktheid, dan wordt voor het arbeidsongeschikte gedeelte de pensioenopbouw premievrij voortgezet tot de officiële pensioendatum of tot het moment waarop u weer voor minder dan 35% arbeidsongeschikt bent. Op dat moment verliest u ook een eventuele WIA-uitkering.

Meer informatie over de gevolgen van arbeidsongeschiktheid en uw pensioen kunt u lezen in de brochure: "Arbeidsongeschiktheid en uw pensioen". Deze brochure is ook te [downloaden](#) via de website of op te vragen bij het pensioenbureau van Provisum.

7. Een eigen bedrijf begonnen

Het kan ook zijn dat u een eigen bedrijf bent begonnen na uw ontslag. Dan zult u zelf voor verdere pensioenopbouw moeten zorgen. De pensioenregelingen van Provisum voorzien niet in een mogelijkheid om gedurende een aantal jaren voor eigen rekening de pensioenopbouw voort te zetten. De reeds opgebouwde pensioenen kunnen natuurlijk gewoon bij Provisum blijven staan. Treft u zelf een pensioenregeling, dan kan de waarde van de bij Provisum opgebouwde pensioenen worden overgedragen naar de uitvoerder van die regeling, waartegenover u extra aanspraken onder die regeling krijgt (zie verder hierna bij waardeoverdracht).

8. Verhoging van het opgebouwde pensioen

Provisum streeft ernaar om de koopkracht van de ingegane pensioenen op peil te houden. Daarom worden ze, als de financiële middelen dit toelaten, jaarlijks per 1 januari aangepast met de stijging van het prijsindexcijfer. De pensioenen die nog niet zijn ingegaan en die niet verder worden opgebouwd worden met hetzelfde percentage aangepast. Eens in de vijf jaar ontvangt u als slaper een pensioenoverzicht met de laatste stand van uw bij Provisum verzekerde pensioenen.

Provisum heeft de ingegane **pensioenen** en slapersrechten de afgelopen 3 jaar als volgt verhoogd:

<i>datum</i>	<i>verhoging</i>	<i>de prijzen stegen met *</i>
1 januari 2018	1,33%	1,33%
1 januari 2017	0,42%	0,42%
1 januari 2016	0,66%	0,66%

** stijging van het prijsindexcijfer voor alle huishoudens van het Centraal Bureau voor de Statistiek oktober t/m oktober van het voorafgaande jaar.*

U hebt door eerdere verhogingen en de verwachting voor de komende jaren, niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

9. Waardeoverdracht

Zoals reeds is vermeld kunt u na de beëindiging van de dienstbetrekking de waarde van uw pensioenaanspraken bij Provisum laten overdragen naar een nieuwe pensioenuitvoerder. Die geeft u dan onder zijn regeling extra pensioenaanspraken die dezelfde waarde vertegenwoordigen. Daarop wordt wat dieper ingegaan, want het is een beslissing die naderhand niet ongedaan gemaakt kan worden en die gevolgen kan hebben voor de hoogte van uw toekomstige pensioen.

9.1 *Waarom waardeoverdracht?*

Daar kunnen meerdere redenen voor zijn. Met een waardeoverdracht wordt voorkomen dat meerdere kleine pensioentjes ingaan op misschien verschillende tijdstippen. Bij waardeoverdracht naar een bepaald type pensioenregeling (de eindloonregeling) kunnen bij salarisverbeteringen ook voor de periode van de voorgaande dienstbetrekking(en) extra pensioenaanspraken worden toegekend. Hebt u nog maar weinig pensioen opgebouwd (minder dan het grensbedrag voor afkoop; in 2018 € 474,11) dan voorkomt u met een waardeoverdracht dat het pensioen voortijdig wordt afgekocht. Als u regelmatig van baan wisselt, dan kan het best zijn dat u door herhaaldelijke tussentijdse afkoop straks over onvoldoende pensioen beschikt. Daarnaast is het mogelijk dat uw oude pensioenuitvoerder er financieel minder goed voor staat dan de nieuwe of dat de nieuwe pensioenuitvoerder royaler is met verhogingen van reeds opgebouwd en/of ingegaan pensioen. Ook kan de nieuwe regeling aantrekkelijker zijn doordat er meer keuzemogelijkheden zijn. Kortom er kunnen vele redenen zijn om tot waardeoverdracht te besluiten. Maar het kan ook precies omgekeerd zijn. Dus dat de oude regeling aantrekkelijker was dan de nieuwe. Dat kunt u het pensioen ook laten staan.

9.2 *Waar moet u op letten bij een waardeoverdracht?*

Eerst moet u vaststellen wat er met uw opgebouwde pensioen gebeurt als de dienstbetrekking is beëindigd. Daar zijn we hiervoor al op ingegaan. Bij Provisum wordt het pensioen van slapers op dezelfde wijze verhoogd als de reeds ingegane pensioenen. Alleen als de financiële middelen van Provisum dit naar het oordeel van het bestuur toelaten.

De tweede stap is vast te stellen wat er met de extra pensioenaanspraken gebeurt die u na de waardeoverdracht bij de nieuwe pensioenuitvoerder krijgt. Dat kan heel verschillend zijn en dat hangt af van het type pensioenregeling waarnaar wordt overgedragen. Te onderscheiden zijn: eindloonregelingen, middelloonregelingen en beschikbare premieregelingen. Tegenwoordig komen ook regelingen voor met kenmerken van twee typen pensioenregelingen, bijvoorbeeld de collectieve beschikbare premieregeling (collectief DC). U kunt altijd aan uw nieuwe pensioenuitvoerder vragen hoe de extra pensioenaanspraken uit waardeoverdracht tot de pensioendatum zullen worden aangepast. Toch is het verstandig om ook zelf enigszins de systematiek te begrijpen. Dat voorkomt onaangename verrassingen. Hieronder een korte uitleg.

Is uw nieuwe pensioenregeling een **eindloonregeling**, dan worden aan u voor de overgedragen waarde extra deelnemersjaren toegekend. Als uw pensioengrondslag na indiensttreding bij de nieuwe werkgever stijgt, dan wordt het in de achterliggende jaren opgebouwde pensioen ook verhoogd. Hebt u extra deelnemersjaren gekregen dan krijgt u ook voor die jaren extra pensioen. Zeker als u verwacht een flinke carrière te maken bij uw nieuwe baas, dan is waardeoverdracht zinvol als uw nieuwe baas een eindloonregeling heeft.

De kans is echter aanzienlijk groter dat de nieuwe pensioenregeling een **middelloonregeling** is. Ieder jaar bouwt u bij zo'n regeling een stukje van uw pensioen op dat gebaseerd is op de pensioengrondslag van dat jaar (meestal het salaris verminderd met een bepaald bedrag, de franchise). Stijgt de pensioengrondslag dan vindt geen aanpassing plaats van het reeds opgebouwde pensioen aan de nieuwe pensioengrondslag. Meestal kennen middelloonregelingen wel een periodieke aanpassing van het reeds opgebouwde pensioen. Bijna altijd is dat de gemiddelde loonontwikkeling in de branche. Ontbreekt zo'n periodieke verhoging, dan is overdracht niet verstandig. Is er wel zo'n periodieke verhoging, dan moet u inschatten of die hoger zal zijn dan de jaarlijkse

verhoging bij Provisum. Uw nieuwe pensioenuitvoerder zal u informatie over (in het verleden toegekende) verhogingen kunnen verschaffen.

Heeft uw nieuwe uitvoerder een **beschikbare premiereregeling** dan krijgt u geen pensioenaanspraak bij de nieuwe pensioenuitvoerder maar wordt het overgedragen tegoed belegd tot de pensioendatum. Op die datum koopt u met het beschikbare tegoed een direct ingaand ouderdomspensioen en, als u een partner hebt, meestal ook een nabestaandenpensioen. De vergelijking met een beschikbare premiereregeling is moeilijker omdat de waarde van het tegoed op de pensioendatum afhankelijk is van de behaalde rendementen bij de beschikbare premiereregeling van uw nieuwe uitvoerder. Die kan gunstig of ongunstig zijn, maar het risico daarvan ligt dan bij u.

Als de oude regeling wat de aanpassing tot de ingangsdatum van het pensioen betreft, duidelijk beter is dan de nieuwe regeling, dan kunt u beter niet overdragen. In het omgekeerde geval is overdracht wel aan te raden. Meestal zult u echter tot de conclusie komen dat de oude en de nieuwe regeling elkaar op dit punt niet veel ontlopen. Dan kunnen andere zaken de doorslag geven, zoals de dekkingsgraad, de wijze waarop de pensioenen na ingang worden aangepast, de kortingen die in het nabije verleden zijn toegepast op pensioenen of de keuzemogelijkheden.

Een belangrijk aspect is voorts het nabestaandenpensioen. Bij Provisum heeft u een nabestaandenpensioen opgebouwd. Veel regelingen kennen geen opbouw van nabestaandenpensioenen meer. Tot de pensioendatum is er dan meestal wel een nabestaandenpensioen op risicobasis verzekerd. Bij een waardeoverdracht naar zo'n regeling wordt ook de waarde van het overgedragen nabestaandenpensioen omgezet in extra ouderdomspensioenen. Neemt u daarna ontslag of gaat u met pensioen en wilt u wel een nabestaandenpensioen verzekerd hebben voor uw partner, dan moet u op dat moment een deel van het ouderdomspensioen laten omzetten in nabestaandenpensioen.

Best gecompliceerd dus, zo'n beslissing om over te dragen. Komt u er niet uit, vraag dan aan uw nieuwe pensioenuitvoerder om extra uitleg.

9.3 Alles bij één pensioenuitvoerder

Dat is wel zo gemakkelijk. Met waardeoverdracht wordt voorkomen dat meerdere kleine pensioentjes ingaan op misschien verschillende tijdstippen. Als de dekkingsgraad van Provisum of het pensioenfonds, waar de waarde naar overgedragen zou worden lager is dan 100%, dan wordt de mogelijkheid van overdracht opgeschort.

9.4 Procedure waardeoverdracht

Als u een offerte voor waardeoverdracht wilt ontvangen, dan is de procedure als volgt.

- U vraagt binnen zes maanden na toetreding tot de nieuwe pensioenregeling aan de nieuwe pensioenuitvoerder om waardeoverdracht. Bij dat verzoek geeft u aan dat uw oude pensioen bij Provisum staat en onder welk pensioenadministratienummer het is geregistreerd. Dat nummer vindt u op de brief waarin Provisum u de opgebouwde pensioenaanspraken op de ontslagdatum heeft medegedeeld.
- Binnen een maand na uw verzoek vraagt uw nieuwe pensioenuitvoerder de waarde van uw pensioenaanspraken op bij Provisum. Provisum moet die waarde binnen twee maanden verstrekken.

- De nieuwe pensioenuitvoerder moet u vervolgens binnen twee maanden na ontvangst van de opgave van Provisum een vrijblijvende opgave verstrekken van de toe te kennen pensioenaanspraken.
- Binnen twee maanden daarna beslist u of u wel of niet wilt overdragen.
- Uw nieuwe pensioenuitvoerder moet Provisum onmiddellijk informeren over uw beslissing, waarna Provisum binnen 10 werkdagen de waarde moet overdragen.

Nadat de waarde is overgedragen kunt u niet meer op uw beslissing terugkomen. Het is dus van belang dat u alles goed afweegt voordat u beslist.

10. Deelnemers in de B-excedentregeling en de vrijwillige aanvullende regeling

Voor deelnemers in de B-excedentregeling draagt de werkgever premie af aan een beschikbare premieregeling van Provisum, waarvan de tegoeden worden belegd bij Robeco. Bij het einde van de dienstbetrekking stopt de premiebetaling; het kapitaal blijft bij Robeco staan. Als u kiest voor waardeoverdracht van Provisum naar een andere pensioenuitvoerder, dan maakt dit gedeelte daar deel van uit. U kunt het tegoed dan niet laten staan bij Robeco.

Hebt u deelgenomen aan de vrijwillige aanvullende pensioenregeling bij Provisum, dan wordt van het tegoed bij Robeco op ontslagdatum een pensioenaanspraak (aanspraak op ouderdomspensioen én nabestaandenpensioen) ingekocht bij Provisum. Dit ouderdomspensioen komt tot uitkering op de pensioendatum. Het nabestaandenpensioen komt bij uw eventuele overlijden tot uitkering.

11. Einde partnerrelatie

Ook na beëindiging van de dienstbetrekking kan uw partner bij het einde van de relatie aanspraak maken op een deel van de bij Provisum aanwezige pensioenen. Meer informatie over de gevolgen van het einde van een partnerrelatie voor uw pensioen kunt u lezen in de brochure: "Einde partnerrelatie en uw pensioen". Deze brochure is te [downloaden](#) via de website van Provisum of op te vragen bij het pensioenbureau.

12. Vragen staat vrij!

Hebt u na bestudering van deze brochure nog vragen, dan kunt u daarmee altijd terecht bij het pensioenbureau.

Per e-mail: pensioenbureau@provisum.nl

Per telefoon: 020-6213 891

Per brief: Stichting Pensioenfonds Provisum, Postbus 7873 - 1008 AB AMSTERDAM
1008 AB AMSTERDAM

Deze brochure is met zorg samengesteld. Het doel is om de pensioenregelingen zo begrijpelijk mogelijk uit te leggen. U kunt aan deze brochure geen rechten ontleen.